

ons niet misleiden, we komen steeds meer in den mist. Algeheele bekeering (terugkeer) van hen, die den weg van reformatie verlieten, kan ons saambrengen.

Verschillende afgevaardigden voeren het woord. Vooral zij, die door de Synodoeraten plaatselijk of in Kringverband zijn uitgeworpen, zijn verwonderd dat nu weer met den ouden Bond de draad zou worden opgevat.

Anderen spreken wel hun waardeering uit over het initiatief van Bergschenhoek, maar zijn tevens blij, dat nu misschien vandaag alle Vereenigingen kunnen worden saamgebracht in één organisatie. Enkelens verwijt Bergschenhoek dat het niet den organisatorischen weg zou hebben bewandeld, door uit den Bond te treden en de vrijgemaakte leden van het Bondsbestuur te passeeren.

Br. Zwartveen spreekt namens de Commissie door het oude Bondsbestuur benoemd. Hierin zijn benoemd de broeders Beekman, Alders, Zwartveen en de Graaf (de laatste heeft zich nog niet vrijgemaakt, maar is wel ernstig bezwaard).

Hij legt sterk den nadruk op de rechten, die ook de vrijgemaakte Vereenigingen hebben, in de oude organisatie, waarvoor genoemde commissie steeds in de hres heeft gestaan.

Hij betwist, dat er leidingloosheid kon worden geconstateerd, vooral de leiding van den overleden bondsvoorzitter Dr van 't Veer had, volgens spreker, een stempel gezet op den verdere arbeid van het Bondsbestuur.

Hij meent te moeten opkomen voor br. de Graaf van Ede (Bondssecr.) die geheel staat aan de zijde der vrijgemaakte Vereenigingen.

Hij staat er op, als er van samenwerking sprake zal zijn, genoemde broeder in de Commissie te handhaven. Hij deelt nog mede, dat door het Referendum gebreken is, dat 450 vereenigingen zich gebonden achten aan de besluiten van 1942 en 51 vereenigingen niet.

C. v. d. Kaaden verdedigt den weg, dien de Mann. Ver. van Bergschenhoek gemeend heeft te moeten gaan.

Nadat de bekende „richtlijnen" van het Bondsbestuur zijn uitgegeven heeft zij gemeend niet meer in deze organisatie te kunnen blijven. Zij wilde niet g e d u l d worden op grond van een aangenomen gedragslijn. (Bondsag Zwolle).

„Ook niet-leden der Geref. Kerken kunnen lid zijn der vereenigingen enz."

Zij wenschten niet, als n i e t - l i d eener Geref. Kerk te worden beschouwd. Zij is nog van meening in deze „richtlijnen" juist te hebben geconstateerd dat bij het Bondsbestuur geen begrip aanwezig was van den toestand kerkelijk, als voor bewaaring van een eenheid wordt gepleit, die in feite niet meer bestond. Wat betreft het verwijt als zou zij de vrijgemaakte broeders in het Bondsbestuur hebben gepasseerd, werd opgemerkt, dat hiervan onmogelijk sprake kon zijn, om de eenvoudige reden, dat deze broeders niet bekend waren (voor vandaag).

Alle b e s l u i t e n, dus ook de genoemde „richtlijnen" met het advies tot wachten op „de synode" werden met a l g e m e e n e s t e m m e n g e n o m e n. Uit geen enkel officieel stuk of Mann. Blad blijkt dat er vrijgemaakte broeders in het Bondsbestuur zitting hebben. Wanneer de Vereeniging van Bergschenhoek besloot, andere Vereenigingen, die gelijk dachten, op te roepen, tot oprichting van een nieuwen Bond was zij in den organisatorischen weg, daar dit toch alleen het werk van Vereenigingen kan zijn. Spreker herinnert aan het openingswoord, we moeten van den grond af durven beginnen, we moeten het aandurven niets meer te bezitten, geen geld en oude leiders. Opnieuw beginnen met een eigen stijl en eigen leiding is de noodwendige weg der Reformatie.

Nog verschillende afgevaardigden dringen aan op leiding, goede voorlichting in leiders en schetsen moet er komen.

Om twee uur werd de vergadering heropend. De voorzitter leest een door Ds Vink ingediend voorstel voor luidende:

„De afgevaardigden van Geref. Mannenvereenigingen in vergadering te Amersfoort bijeen op 14 Februari 1946 besluit: aan de broeders Ds H. Knoop, Rotterdam—Delfshaven, D. C. Haak, Berkel, C. v. d. Kaaden, Bergschenhoek, G. D. Vos, Groningen en S. D. Postma, Utrecht, op te dragen om in samenwerking met de broeders Beekman, Alders en Zwartveen, de voorbereidingen te treffen voor de constituering van een Bond van Mannenvereenigingen op Geref. grondslag op een Bondsdag zoo mogelijk te houden vóór 1 Mei 1946, tot welke constituering de vergadering bij deze besluit."

Dit voorstel komt direct in bespreking. De broeders Beekman en Zwartveen maken bezwaar, daar uit het voorstel blijkt, dat de Bestuursleden van den ouden Bond door deze Vergadering worden aangewezen, om tot saamspreking te komen met de 5 leden der commissie in het voorstel eerst genoemd.

Terwijl juist het oude Bondsbestuur deze broeders had benoemd ook om te komen tot oprichting van

een nieuwen Bond (vrijgemaakt).

Nog enkelen vragen inlichtingen, waarna Ds Vink één en ander nog nader toelicht.

Hij wijst op de ongerijmdheid als zou een zich ontbindende organisatie, bevoegdheid bezittende commissies te benoemen met opdracht nieuwe Bonden te constituëren. Daar er geen Bond meer is kunnen alleen Vereenigingen, dus wij hier een Bond oprichten. Als het voorstel in stemming komt, blijkt, dat 56 Vereenigingen voor stemmen, 1 blanco en 1 tegen.

Zoo is dus de constituering een feit geworden en kan de benoemde commissie haar arbeid aanvangen. Hierna spreekt Ds Vink over „Hoe gaan we aan 't werk." Het antwoord op deze vraag, bedoelt te zeggen hoe we op onze Vereenigingen aan het werk moeten gaan. En in welken zin daar in den bond leiding aan gegeven moet worden. Het werk op de vereenigingen moet het karakter vertoonen dat het in directe gebondenheid aan de Schrift, actueel-reformatorisch het bewustzijn verheldert omtrent de roeping die het ambt der geloovigen meebrengt. Zoo kunnen de Mannenvereenigingen iets beteekenen in het geheel der Kerk, die worstelt om uit en bij de waarheid te leven.

En zoo zal de vernieuwde Bond iets kunnen beteekenen in den steun dien hij aan de vereenigingen kan schenken.

Op dit referaat volgt een geanimeerde bespreking. Bij de beantwoording der vragen dringt Ds Vink nogmaals aan op actuele activeering tot den dienst in het Koninkrijk Gods.

Door 63 Vereenigingen was de presentie-lijst geteekend, terwijl nog vele leden als bezoekers aanwezig waren.

Het adres waar de Vereenigingen zich kunnen opgeven als lid van den nieuwen Bond is voorloopig: C. v. d. KAADEN, Hoekschekade 82, Bergschenhoek.

„JA IK, VAN GANSCHER HARTE".

Bij de bevestiging van een Dienaar des Goddelijken woords wordt o.a. gevraagd:

Ten tweede, of gij de Schriften des Ouden en Nieuwen Testaments voor het eenige Woord Gods en de volkomen leer der zaligheid houdt, en alle leeringen verwerpt, die daartegen strijden?

Hierop antwoorden Ds H. K. E. Gravemeyer en Dr Emmen van Den Haag, volmondig en krachtig: Ja ik, van ganscher harte!

Hebt U het Ds Gravemeyer óók hooren zeggen? En heeft U soms ook Ds Gravemeyer samen met Prof. Kraemer en Prof. Banning hooren spreken over de vernieuwing in de Ned. Hervormde Kerk? Met Banning? Weet U dan niet, dat Banning puur vrijzinnig is? En weet U dan niet, dat Vrijzinnig Christendom verwerpt:

a) de Godheid en de zoendood van Jezus Christus; b) de inspiratie van de H. Schrift, door de H. Schrift nadrukkelijk geleerd!

Ziet U dan nog niet wat er gebeurt in de Hervormde Synode? Bent U dan blind? Ziet U dan nog niet de duidelijke, ja schandelijke, den Heere verfoeilijke wijze van optreden van die orthodoxen, die zich voor het karretje der vrijzinnigen laten spannen?

Hervormd Nederland, ontwaak!

J. R. MOUWES, Scheldestraat 115, Amsterdam.

N.C.R.V.-STIJL???

De heer K., schrijvend over Nationale Omroep zegt het volgende:

„De omroepvereenigingen pretendeeren, dat voor het terrein van den omroep de godsdienstige en maatschappelijke overtuigingen zijn vertegenwoordigd in omroepvereenigingen....."

Zij willen voorts eerlijk mogen zeggen: dit is een orthodox-protestantsch programma, dat een vrijzinnige uitzending, dit een Rooms-Katholieke enz....." (Omroepgids 2 Februari).

Duidelijk heeft de heer K. hiermee aangegeven wat de opgave voor onze N.C.R.V.-omroep is. „Eerlijk zeggen: dit is een orthodox-protestantsch programma".

Maar nu de vervulling van deze taak!

Maandagavond 4 Februari. Even voor achten 's avonds. Wat geeft de microfoon dan? Nog even tijd, dames en heeren. En ge wordt „vergast" op een plaatje. Een bioscoopprent, een geitenge-mekker, zoo afschuwelijk dat ge waant bij de bonte Dinsdagavond te zijn beland. Of zitten we als op vroegere Zaterdagavonden in de jool „de week is voorbij, de week is voorbij"? Neen heusch, de N.C.R.V. vermoot met zulke sentimentele jan klussen de kostbare zendtijd.

Even later van 20.05-20.55 Requiem van Verdi.

Een orthodox-protestantsche uitzending? Welneen, de K.R.O. kan het er mee doen. Maar ja, de Christelijke Oratorium Vereeniging van Amsterdam voert het stuk uit. Welk een schoone gelegenheid. De uitvoering wordt nog stichtelijk gedekt door een dominee die met gebed voorop gaat!

En zoo kunnen we doorgaan.

Het „N.C.R.V.-orgel" wordt Donderdag daarop bespeeld door Piet Post. Het programma? Protestantsch-Christelijk. Leest U maar: Einzugsmarsch und Hymne (uit „Ein Walzertraum"), Oscar Strauss-Cavatina, Raff-Over the rainbow, Arlen-Potpourri van Krontjong melodien arr. Ciere.

Nu laten de kerkeraden maar protesteeren tegen de dans, de N.C.R.V.-microfoon leert het je wel in de huiskamer. Heeft U niet verrukkelijk gezwoerd bij „Over the rainbow", van Arlen, uitgevoerd door Piet Post, orgelist van de Gereformeerde Kerk te Weesp?

Och laat ons niet mallen. Het is droef genoeg. Een N.C.R.V. met een bioscooporgel geleverd door een N.S.B'er en bespeeld door een orgelist van gereformeerde confessie.

Is daarvoor de strijd gevoerd door Prof. Schilder en Jan Zwart? Zijn daarvoor duizende luisternaars in het geweer gekomen? Voor den oorlog: weg met het N.C.R.V. bioscoop-schandaal en nu na den oorlog: welkom om de paar weken aan ons N.C.R.V.-orgel met Piet Post erachter?

Moeten we almaar de stijl van het orthodox-protestantsche verhooren en vermoeden?

Jan Zwart is in 1937 begraven. Bij de toespraken rond zijn graf was ook de N.C.R.V. Hulde werd hem ook gebracht om zijn principiele weigering om op het bioscoop-instrument der N.C.R.V. te spelen. Is men zijn testament vergeten? Ik weet hoe men gepoogd heeft het te vernietigen. Maar de N.C.R.V. heeft krachtens haar beginsel een adelbrief die verplicht.

Laat men het beseffen. De heer Keuning moet zijn beginselvaste geluid van de eerste bladzijden der gids niet doen smoren met de bladzijden die daarna geschreven worden.

Lachers om een N.C.R.V. zijn er al teveel in ons landje.

De uitzendingen moeten er geen ginnegappers bijweken.

Zaandam.

S. ZWART Jz.

OPVOEDING EN O N D E R W I J S

DE KONINKLIJKE TAAK.

Richt zich de profetische taak tot het verstand en tracht de priesterlijke functie het gevoelsleven te verzorgen, het koninklijk ambt spreekt den wil aan. Een koning moet regeren en 't gezag handhaven. Welnu, dat is ook de taak van den huisvader. Hij moet zijn huis regeren. Daar is hij de drager van het gezag. Hij moet zorgen, dat de goddelijke ordinantiën in zijn gezin worden nageleefd. Dat betekent strijd tegen de zonde van allerlei aard, want laten we er ons voor hoeden het christelijk gezin te idealiseeren, alsof het immuun zou zijn voor de zonde. Zou de duivel, waarvan we lezen, dat hij omgaat als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden, het gezin ontzien? Zou hij niet weten, dat het welzijn en de uitbreiding van Gods koninkrijk ten nauwste samenhangt met het veilig stellen van het gezin? Op het gezin, dat naar Gods geboden wil leven, zijn juist zijn felste aanvallen gericht en hij doet zijn uiterste best de grondslagen ervan te ondermijnen. De zaden van ontevredenheid, opstand tegen het gezag, onderlinge verdeeldheid, afgunst, jaloezie, enz. strooit hij daar met kwistige hand.

Als koning in zijn gezin heeft het gezinshoofd met zijn vrouw de zonde in allerlei vorm te bestrijden, bij hen zelf en bij de kinderen. Allereerst bij hen zelf. Iederen dag opnieuw moeten ze zich heiligen, want zij moeten zijn leesbare brieven van Christus. Uit het leven van hun ouders moeten de kinderen kunnen aflezen, hoe de geboden des Heeren in het leven moeten worden verwerkelijk. Vrome woorden zonder een vrome levenswijze zijn een bespotting, wekken afkeer. Natuurlijk blijven de ouders, ook de allervroomste, zondige mensen, die dagelijks struikelen in vele, die in hun beste werken slechts een beginsel van gehoorzaamheid vertoonen. Maar — God wil zondige mensen verwaardigen tot een hooge en verheven taak. Hij wil ze gebruiken als medewerkers Gods om zoo Zijn koninkrijk te bouwen, niet alsof Hij ze noodig zou hebben. Natuurlijk niet, maar zoo is het naar Zijn wijs bestel en dan naar dezen regel, dat we beginnen zullen bij Jeruzalem, i.e. bij het gezin. Om nu het koninklijk ambt te kunnen uitoefenen, moeten we op twee dingen bedacht zijn. In de eerste plaats moeten vader en moeder één lijn trekken bij het uitoefenen van de tucht. Dat is heel belang-

rijk. Als de hand paalde sit lijk voork elkaar w bij zijn, n een het de tweede heid wort Paedagog Al wie d kan daar men spre die maje van de o lijke natu opvoede derlijke verleen. blijven.

Dienaa vrijheid", tijd, die l paedagog echter re uitgaat v vangen e de poort heid zal k heid leen zijn zond der zonde vaar voor een mens wijzen a kunnen s dien hij n Groninge

Deze d saamvatti

Ik schi clusie 7" zinsnede reeds in clusies. I deeld de n u m a E n d e k i n g

„Maar aanyard zwaren h vergaderi van ingri Gods Wo den kerke dat afwa ze „de fa d. i. g j m te rekene besl n v o e r l g j m o hangende Dit nu

31 K.O. di. van t e n z j En nu

aceen Hierin stelling onder Deze K. O. w men n wille

Maar Want jui duizenden geinerim schen die eens s v r j m

Niet v van mee verband „de fact het zich maakten moet dar s c h e u pogingen zien, als band van

Laat c lijke syno zal het t Ten al singen ex

ling? Welneen, ja, de Christe-
sterdam voert
tegenheid. De
edekt door een

derdag daarop
amma? Protes-
Einzugsmarsch
Oscar Strauss-
Arlen-Potpouri

testeeeren tegen
het je wel in
kelijk gezwierd
uitgevoerd door
eerde Kerk te

droef genoeg.
geleverd door
orgel van

Prof. Schilder
nde luisteraars
orlog: weg met
nu na den
ons N.C.R.V.-

orthodox-pro-
den?

de toespraken
V. Hulde werd
eene weigering
N.C.R.V. te
n? Ik weet hoe
gen. Maar de
el een adelbrief

Keuning moet
rste bladzijden
bladzijden die

te veel in ons

ginnegappers

S. ZWART Jz.

EN
WUS

t het verstand
t gevoelsleven
preekt den wil
t gezag hand-
den huisvader.
hij de drager
de goddelijke
eleefd. Dat be-
allerlei aard,
het christelijk
muon zou zijn
van we lezen,
seuw, zoekende
gezin ontzien?
de uitbreiding
menhangt met
het gezin, dat
uist zijn felste
terste best de
De zaden van
gezag, onder-
schheid, enz.

et gezinshoofd
i vorm te be-
ren. Allereerst
moeten ze zich
re brieven van
vaders moeten
gebeden des
verwerklijkt.
evenwijze zijn
uurlijk blijven
lige menschen.
In hun beste
ehoorzaamheid
menschen ver-
taak. Hij wil
om zoo Zijn
ze noodig zou
het naar Zijn
l, dat we be-
het gezin. Om
n uitoefenen.
n. In de eerste
n lijn trekken
s heel belang-

rijk. Als vader iets verbiedt, moet moeder er niet de hand mee lichten. Zijn de inzichten in een bepaalde situatie verschillend — en dat zal herhaaldelijk voorkomen — dan kunnen die naderhand tegen elkaar worden afgewogen, als de kinderen er niet bij zijn, maar angstvallig wake men er voor, dat de een het gezag van den ander niet ondermijnt. In de tweede plaats moet onverbiddelijke gehoorzaamheid worden gevraagd. Dat klinkt niet erg modern. Pædagogogen van naam willen daarvan niet weten. Al wie de zondige natuur van het kind niet erkent, kan daarmee ook niet accoord gaan. Dan moet men spreken van de majesteit van het kind. En die majesteit moet worden ontzien. Wie uitgaat van de oorspronkelijke goedheid van de mensche-lijke natuur moet tot de consequentie komen, dat de opvoeder slechts toeschouwer mag zijn bij de kin-derlijke ontwikkeling. Hij mag ontwikkelingshulp verleen, maar moet altijd op den achtergrond blijven.

Dienaar, geen koning, „opvoeden in vrijheid tot vrijheid”, dat is een slagzin, die het doet in onzen tijd, die het „Spaart de roede niet”, al lang uit de paedagogische handboeken heeft geschrapt. Wie echter rekening houdt met Gods Woord en dus uitgaat van het feit, dat een kind in zonden ont-vangen en geboren wordt, weet dat het alleen door de poort van de gehoorzaamheid het land der vrij-heid zal kunnen binnengaan. Wie geen gehoorzaam-heid leerde in zijn jeugd, wordt een speelbal van zijn zondige neigingen en drijven, wordt een slaaf der zonde, een ballast in de samenleving, een ge-vaar voor den Staat, een oneer voor God. Hoe zou een mensch, die niet leerde gehoorzaamheid te be-wijzen aan zijn aardschen vader, dien hij kan zien, kunnen gehoorzamen aan den hemelschen Vader, dien hij niet kan zien?

Groningen.

K. VAN HUIZEN.

(Vervolg van blz. 198).

Deze dolkstoot is nu gehandhaafd; ziehier de samenvatting van de kerkrechtelijke conclusies.

Ik schreef zoo juist: „apart ingelasscht in conclusie 7”. Oorspronkelijk bevatte conclusie 7 deze zinsnede dus niet. Zakelijk stond hetzelfde echter reeds in het geheel der verder voorgestelde conclusies. De Synode heeft het echter noodig geoor-deeld deze zinsnede nog apart in te lasseten. Dat nu maakt de zaak nog ernstiger. En de veroordeeling der vrijma-king nog scherper!

„Maar inmiddels de genomen besluiten de facto aanvaardt”. Dat komt hier op neer: gij moogt be-zwaren hebben tegen besluiten, door een meerdere vergadering genomen en als ge die hebt en ze zijn van ingrijpenden aard, b.v. gij acht ze in strijd met Gods Woord of met de K.O., dan moet ge ze in den kerkelijken weg bekend maken, maar gedurende dat afwachten van dien kerkelijken weg moet gij ze „de facto”, d.i. naar de feitelijke, aanvaarden; d. i. gij moet die besluiten als feiten, waar gij mee te rekenen hebt, aanvaarden, gij moet die besluiten in ieder geval ten uitvoer leggen of helpen leggen; gij moogt ze niet een tijdlang, b.v. hangende de procedure, naast U neerleggen.

Dit nu is de verkrachting van art. 31 K.O., dat alleen spreekt van vast-en-bondig, d.i. van tenuitvoerleggen of helpen leggen..... tenzij!

En nu, na deze aparte inlatching, de ge-accntueerde verkrachting van art. 31 K.O.!

Hierin accentueert zich in volle scherpheid de tegen-stelling met de kerken, die art. 31 K.O. onderhouden.

Deze onderhouding van art. 31 K.O. wil men dus niet; dat heeft men nog eens duidelijk, apart, uit willen spreken!

Maar daarmee is de kloof ongemeen verdiept. Want juist op grond van art. 31 K.O. hebben tien-duizenden in den lande zich vrijgemaakt van de gecrimineerde synodebesluiten. Het apart inlas-schen dier zinsnede houdt dus tevens in, het nog eens apart veroordeelen van de vrijmaking!

Niet voor vast-en-bondig houden van besluiten van meerdere vergaderingen is binnen het kerk-verband dan altijd verboden; het zich op zijn minst „de facto conformeeren” daaraan altijd geboden; het zich beroepen op art. 31 K.O., gelijk de vrijge-maakten doen, „omdat men God meer gehoorzamen moet dan den menschen”, moet dan altijd kerk-scheuring heeten. En de „vereenigings”-pogingen met ons, vrijgemaakten, moet men dan zien, als het terugbrengen binnen het kudde-ver-band van a f g e d o o l d e schapen.

Laat ons dit maar duidelijk vaststellen; de eer-lijke synodocraten, die de stukken goed gelezen heeft, zal het toestemmen.

Ten slotte nog een enkel woord over de schor-singen en afzettingen.

Opmerking verdient, dat de commissie had vast-gesteld, dat de Synode zou verklaren „de wettig-heid der schorsing en/of afzetting van de hoog-leeraren Schilder en Greijdanus en van de wering van het ambt van cand. H. J. Schilder, tegen welke kerkelijke handelingen bezwaar is ingebracht, te handhaven”; de Synode heeft echter aanvaard: „de ingebrachte bezwaren tegen de schorsing en/of afzetting van de hoogleeraren Schilder en Greij-danus van de hand te wijzen als ongegrond”. Dit laatste is veel vager en men kan er veel meer kanten mee op. Als men verklaart de wettig-heid te handhaven, ligt daarin opgesloten, dat men de heele procedure opnieuw aan een onder-zoek heeft onderworpen en juist bevonden. Als men daarentegen verklaart, „de ingebrachte bezwaren van de hand te wijzen als ongegrond”, houdt dit in het geheel niet in, dat men de heele procedure op-nieuw doorloopen heeft; men heeft alleen wat inge-brachte bezwaren ongegrond bevonden; het blijft denkbaar dat men andere bezwaren wel gegrond gevonden zou hebben en had moeten besluiten: de wettigheid der schorsing en/of zitting is niet te handhaven.

Nu heeft ik aan het niet-aanvaarde voorstel der commissie meer waarde dan aan het later genomen besluit. De commissie kwam toch van de Synode met dit voorstel na de schorsing en af-zetting nog eens aan een breed onderzoek onderworpen te hebben. Dat blijkt uit de formulering van haar voorstel. Dit voorstel past dan ook geheel in het raam, waarin de verdere kerkrechtelijke conclusies staan; en die voor ons onaanvaardbaar zijn. De conclusie der synode daarentegen is meer „politiek”; niemant kan nu zeggen, dat de Synode zich uitgesproken heeft over de wettigheid der schorsingen en afzet-tingen der hoogleeraren Schilder en Greijdanus; ze heeft dat min of meer in 't midden gelaten; ze heeft alleen enkele bezwaren ertegen afgewezen „welke afwijzing niet bedoelt aan de samenspreking eenige vermindering in den weg te leggen naar de gelegenheid over blijft, deze en andere bezwaren opnieuw in behandeling te nemen”. (voorstel Ds v. Wijk). Ziet U het: deze..... en andere (nu nog niet ingebrachte!) bezwaren!

Deze conclusie wil naar twee kanten werken; de eigen menschen, de „felle” synodocraten kan men voorhouden: „maar we hebben Schilder niet gereha-bilitteerd!” en den „bezwaarden” in eigen kring en den vrijgemaakten zal men zeggen: „we hebben Schilder niet veroordeeld!”

Een conclusie met een Janus-gelaat dus.

En daarom verfoelelijk!

Laten we het nu eens en voor altijd duidelijk zeggen: wij wenschen geen politiek gemanoevreer, wij wenschen geen compromis; wij wenschen alleen, dat recht gedaan zal worden; op grond van Gods Woord en de niet verkrachte Kerkenordening.

Wij wenschen duidelijk uitgesproken te zien, staande voor het aangezicht des Heeren: houdt gij, broeders, de professors Schilder en Greijdanus en met hen ons, die met hen in dat op-zicht onlosmakelijk verbonden zijn, voor bedrivers van zonden en grove fouten, waardoor zij waardig zijn met opschorting of af-zetting van den dienst gestraft te worden, en in ons, gemeene lidmaten der kerk de afsnijding waar-dig zouden gerekend worden? (art. 80 K.O.).

Als wij vereenigen, moeten wij weten, wat wij aan elkaar hebben. Dan moet klare wijn geschonken.

De conclusie inzake de schorsingen en afzettin-gen is echter verre van klaar. En aan deze kwaal laboreeren meer conclusies van deze synode. En filtreeren we het drab eruit weg, dan houden we een drank over, die voor ons niet te drinken is.

Zoals de zaken, na deze Buitengewone Generale Synode, thans staan, ben ik geneigd de vraag: „Heeft samenspreking wel zin?” met „neen” te be-antwoorden.

Zoo deze Synode al mocht meenen een „eersten stap” naar de hereeniging gezet te hebben, dan vergist zij zich daarin deerlijk.

De afstand is nog grooter geworden.

Leiden.

P. JASPERSE.

EEN ANTWOORD.

De „Raad” van „de” „Geref. Kerk” te Kampen, (dr Impeta en ds Nawijn) zond aan de leden der trouw gebleven kerk een circulaire toe met heel wat mooie woorden over de jongste synode. Hier volgt afschrift van wat ds D. J. Buwalda hem antwoordde:

Kampen, 17 Maart 1946.

Aan den Raad der Gereformeerde Kerk in Synodocratisch verband te Kampen.

Wederwaarde en Eerwaarde Broeders,

Uw aan mij persoonlijk gericht schrijven wil ik gaarne beantwoorden.

Is het waarlijk zoo, dat U van Uwe Synode weer volledige vrijheid gekregen hebt om het Woord Gods onverkort en

zonder toevoeging of krenking te belijden, en in de kerke-lijke gemeenschap broeders te dulden, die in hun ambtelijk werk die vrijheid ten volle wenschen te handhaven, welnu, dan behoeft U zich m.i. ook door geen enkele gevoelsbinding te laten weerhouden om U weer te voegen bij de Gerefor-meerde Kerk van Kampen. Gevoelsbinding zeg ik. Daarmee bedoel ik, dat U tot dusver U liet binden door een gezag, dat er alleen voor Uw gevoel bestond. Ten onrechte immers hebt U aan het oordeel van bepaalde broeders nogal gehecht, en wel zoozeer, dat U hebt gemeend, dat U zich aan hun formuleringen en wat dies meer zij, tot dusver moest onder-werpen, omdat deze broeders, in comité of niet in comité, hoewel zich niet storend aan hun lastgeving, toch de allures van Synode bleven aanhouden. Nu ook deze broeders inzien, dat hun eisch om niets te leeren enz, niet was naar Gods Woord, en nu zij daarom daarop zijn teruggekomen, nu is dan ook m.i. voor U het laatste beletsel weggenomen om U weer te scharen in de rijen van hen, die deze jaren trouw zijn blijven voortwerken naar de oude Gereformeerde be-lijdenis, en die de wettige Gereformeerde Kerken hebben voortgezet, ook in dezen zin, dat zij de door Uw Synode amadelijk behandelde, trouwe broeders in hun moeilijkheden hebben bijgestaan in hunnen ambtelijken dienst. Die ook de ontbrekende plaatsen aan de Theologische Hoogeschool, en dat zelfs op een gelukkige wijze, hebben aangevuld. Die ook, niettegenstaande allerlei onrechtmatige handelingen Uwer-zijds, berekend om aan de wettige Gereformeerde Kerk al-hier schade te berokkenen en de zielen in verwarring te brengen, volgehouden hebben om den Dienst des Woords en de catechisaties te doen plaats hebben, ondanks het feit, dat hoognoedige rubrie hun door U werd onthouden, terwijl ze hun rechtens toekwam.

In verband met deze handelingen, die door U werden uitge-voerd, waarbij U in verzekerde bewaring hield, wat rechtens van hun was en eigendom van de wettige Gereformeerde Kerk, had ik in dit schrijven van U wel een anderen toon verwacht. Nergens spreekt U van berouw over hetgeen aan Uwe broeders door U werd aangedaan, terwijl zij, naar nu „officieel” blijkt, geenerlei valsche leer hebben geleerd. U heeft er toch mede in bewilligd, dat zij uit Uwe gemeen-schap werden uitgebannen. Toch, ondanks dit alles, U hebt gelijk, dat wij bij elkander behooren. En ik verheug mij, niet zonder eenige voldoening, dat U dit nu ook zoo ziet. Vandaar, dat ik van allerlei andere overwegingen gaarne wil afzien.

Immiddels,

Hoogachtend,

D. J. BUWALDA.

NADERE MEDEDEELING.

In ons nummer van 9 Maart j.l. citeerden we een passage uit de kerkbode van ds S. J. Popma. Het was onderscheidenen, ook mij, niet duidelijk, of de door ons aangehaalde woorden behoorden tot het verslag van wat ds Kuyper van Zeist had gezegd, dan wel voor rekening kwamen van den 2en scriba van ds Popma's kerkeraad. We merkten daarom op, dat het zij de één, het zij de ander ervoor ver-antwoordelijk was. Thans wordt ons meegedeeld dat het niet ds Kuyper was. Het is dus die 2e scriba zelf geweest.

K. S.

RECTIFICATIE.

In „De Reformatie” no. 23 van 16 Maart be-spraken we onder de rubriek „Het boek van de week” het pas verschenen boekje „Eerste- en Tweedehands Gezag”. We vermeldten, dat deze uitgave is verschenen bij de „Hendrik de Cock-Stichting” te Groningen. Maar de uitgave is ver-zorgd door de Uitgeverij Erven A. de Jager te Groningen. We haasten ons deze rectificatie aan te brengen.

K. S.

Heeft men revisie gegeven?

Ds B. A. Bos schrijft (K.bl. Delft e.a.):

Eén ding staat vast, dat de zakelijke inhoud van 1905 en 1942 onverkort zal worden gehandhaafd. Daarover zijn allen het eens. Het gaat dus tenslotte over een formu-leering, en niet over de waarheid van 1905 en 1942. Wel, dan kan men er heel lang over spreken, maar dan geloof ik, dat we al klaar zijn. Het gaat ons om de waarheid van 1942 en van 1905 zooals het in 1942 volkomen scheef getrokken is. Wij aanvaarden die zgn. „goddelijke” waarheid niet als waarheid. We meenen dat ze deels boven de Schrift uitgaat en deels er mee in strijd is. En als die „waarheid” in elk geval zakelijk gehandhaafd moet wor-den, maar alleen wat anders en misschien wat listiger moet worden geformuleerd, dan weten we tevens dat er in wezen niets veranderd is.

Ds B. Telder (Breda):

Het Gereformeerd kerkelijk leven ligt uiteengeslagen. En nu zien wij de synodale heelmeeesters bezig middelen te beragen en wegen te zoeken om de breuk, die zij zelf veroorzaakt hebben, op het lichtste te genezen. Nieuwe formuleringen, Contact zoeken met de kerken, die aan hun zonden geen gemeenschap wilden hebben. En zoo verzoeking, hereeniging, kerkelijk herstel zien te verkrij-gen. Het kan nog wel recht komen. Nu of nooit. Wij geven de moed nog niet op. De eenheid is wel geschonden maar zij is nog niet verloren. Er is immers nog een ge-meenschappelijke basis. Wij staan toch allen nog op de basis van Gods Woord en de drie formulieren van eenig-heid? Maar dat is geen kerkelijke breuk genezen.

Dat is de vrome woorden spreken van liefde en een-heid. Dat is de taal van het ongebroken hart, dat de